

Komunikacja nauczyciel-rodzic | potrzeby i wyzwania

przez Grzegorz Idziak / Blog z inspiracjami, Rozwój osobisty

Grzegorz Idziak

Doświadczony trener, coach, superwizor, fan technologii. Obecnie dyrektor Percepti Edukacja.

Inne wpisy Grzegorza

Na skróty

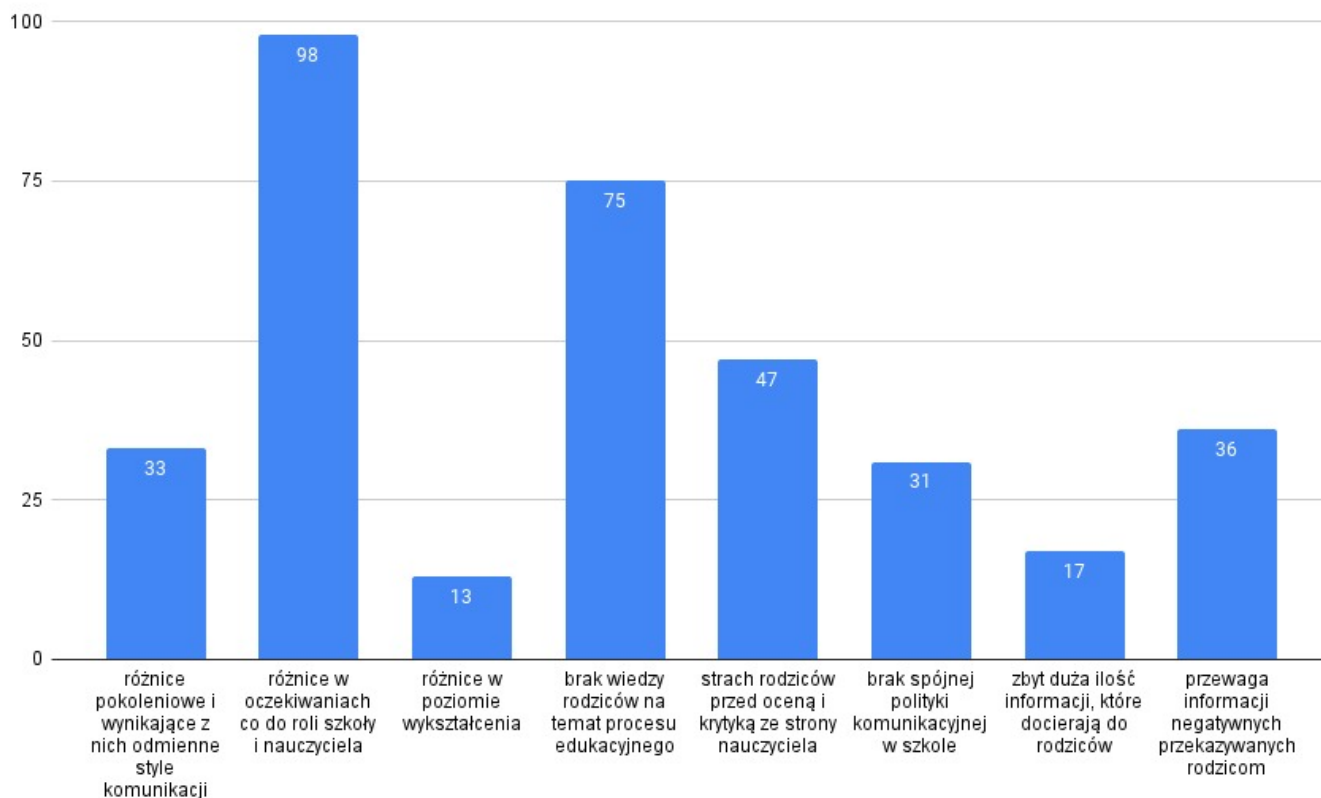
Jakie są potrzeby i wyzwania nauczycieli i nauczycielek w komunikacji z rodzicami uczniów? W sierpniu zapytaliśmy nauczycieli i nauczycielki o bariery komunikacyjne, wyzwania i obawy w komunikacji z rodzicami oraz o najważniejsze ich zdaniem kompetencje komunikacyjne. Odpowiedziało ponad 130 osób. Oto krótkie podsumowanie.

Bariery komunikacyjne

Najczęściej wskazywane bariery na linii nauczyciel-rodzic to różnice w oczekiwaniach co do roli szkoły i

nauczyciela oraz brak wiedzy rodziców nt. procesu edukacyjnego. Często wskazywano również strach rodziców przed oceną i krytyką ze strony nauczyciela.

Jakie bariery komunikacyjne najczęściej występują w Twoich relacjach z rodzicami uczniów/wychowanków?

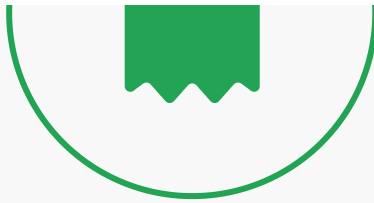

Otwarte odpowiedzi:

- Lęk przed reakcją dyrektora
- Mój lęk przed oceną mnie przez rodziców
- Postawa rodziców, brak chęci współpracy
- Roszczeniowa postawa rodziców
- Poczucie negatywnego nastawienia rodzica
- Chęć przejmowania przez rodzica roli nauczyciela (wiem lepiej)

Co ciekawe w odpowiedziach otwartych pojawił się również lęk nauczyciela przed oceną ze strony rodziców. Zaskakującą barierą wskazaną w jednej z odpowiedzi otwartych jest lęk przed reakcją dyrektora. Ta odpowiedź padała zresztą przy kilku pytaniach w naszej ankiecie.

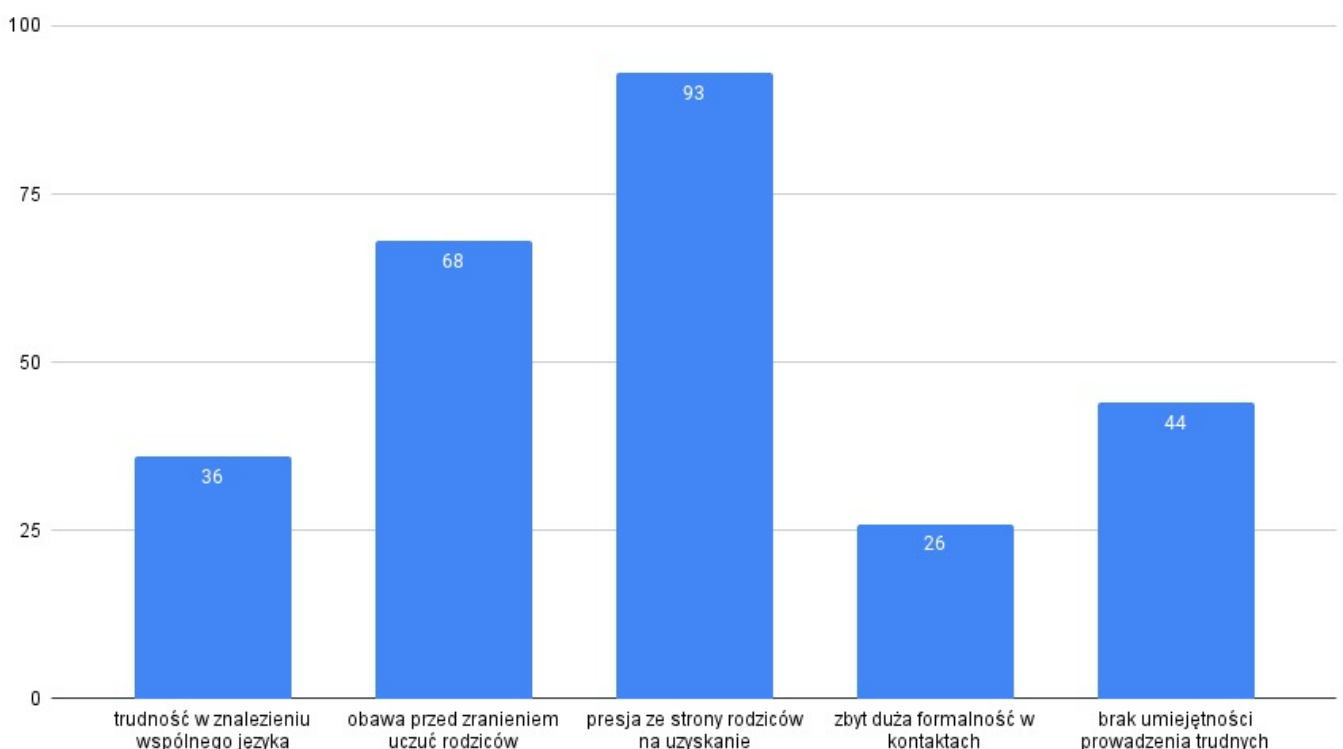
Duch roszczeniowego rodzica

Nie mogło oczywiście zabraknąć legendarnego już roszczeniowego nastawienia rodziców. Piszę o tym z lekką ironią, ponieważ podczas szkoleń nt. komunikacji z rodzicami niemal zawsze jest to pierwszy i najbardziej powszechny argument dotyczący trudności na linii nauczyciel-rodzic. Jednak kiedy zaczynamy się zastanawiać nad tym, co znaczy roszczeniowość ze strony rodzica, to najczęściej dochodzimy do wniosku, że to troska o swoje dziecko, chęć zapewnienia mu tego, co dla niego najlepsze, determinacja, asertywność, wykorzystywanie praw, jakie mają rodzice.

Trudności w otwartej komunikacji

Trudności w prowadzeniu szczerych i otwartych rozmów z rodzicami, to zdaniem odpowiadających w naszej ankiecie najczęściej presja ze strony rodziców na uzyskanie natychmiastowych rezultatów oraz obawa nauczyciela przed zranieniem ich uczuć.

Co Tobie najbardziej utrudnia szczere i otwarte rozmowy z rodzicami?

Otwarte odpowiedzi:

- oczekiwania i nastawienie rodziców
- negatywne nastawienie rodziców
- lęk przed reakcją dyrektora
- brak czasu na rozmowę
- brak odpowiedniego miejsca na rozmowę
- ukryte cele
- rodzice odbierają negatywne informacje o dziecku jako atak
- obawa przed zranieniem uczniów
- wypieranie i niedostrzeganie problemów i/lub potencjału dziecka

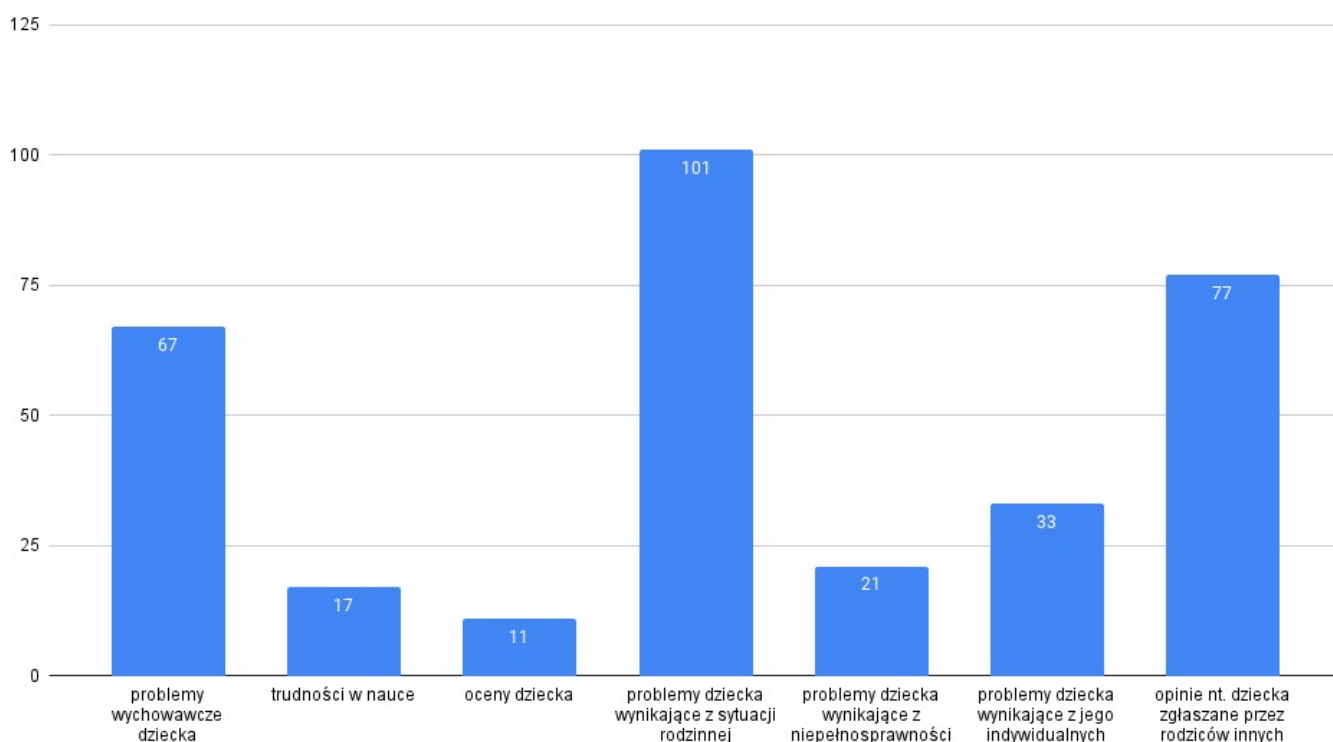
Wyzwania i obawy

Wyzwania i obawy w komunikacji z rodzicami podzieliśmy na dwie kategorie: temat rozmowy i przebieg rozmowy.

Trudne tematy

Wśród trudnych tematów dominują te, które są związane z sytuacją rodzinną dziecka. Często wskazywane są także opinie nt. dziecka zgłaszane przez innych rodziców oraz problemy wychowawcze.

Jakie tematy są dla Ciebie najtrudniejsze do poruszenia podczas rozmów z rodzicami?

Przebieg rozmowy

W przypadku obaw związanych z przebiegiem rozmowy najwięcej osób wskazało obawę o powstanie konfliktu i eskalację negatywnych emocji. W dalszej kolejności wskazania są dość wyrównane i odnoszą się do większości zaproponowanych przez nas punktów: braku zrozumienia ze strony rodziców, personalnych ataków na nauczyciela, podważania przez rodziców kompetencji nauczyciela, braku asertywności ze strony nauczyciela.

W otwartych odpowiedziach wskazano także na obawy związane z konsekwencjami trudnych rozmów z rodzicami. Z moich rozmów z nauczycielami wynika, że często są one wykorzystywane jako narzędzie wywierania presji na nauczycielu i są używane jako szantaż lub groźba.

Kompetencje komunikacyjne

W tej części pytaliśmy o to, jakie kompetencje komunikacyjne nauczyciele uznają za ważne oraz o to, jak oceniają poziom tych kompetencji u siebie. Spytaliśmy również o to, jaka forma rozwijania kompetencji komunikacyjnych byłaby najefektywniejsza z perspektywy odbiorców.

Które kompetencje są ważne?

Niemalże wszystkie kompetencje były wskazywane jako bardzo ważne przez ponad połowę osób biorących udział w naszym badaniu. Najczęściej wskazywano umiejętność aktywnego słuchania, prowadzenia rozmowy do celu, stawiania granic i radzenia sobie z agresją ze strony rozmówcy.

W trzech przypadkach pojedyncze osoby wybrały opcje „zupełnie nieistotne”. Wskazania te odnoszą się do umiejętności radzenia sobie z biernością, rozpoznawania i wygaszania emocji własnych oraz rozpoznawania i wygaszania emocji rozmówcy.

W czym jesteśmy mocni?

W przypadku oceny własnych kompetencji komunikacyjnych pojawiło się większe zróżnicowanie odpowiedzi. Najwięcej osób jako swoje mocne strony wskazywało kompetencje związane z empatią i zrozumieniem perspektywy rodzica oraz aktywnym słuchaniem. Najczęściej jako kompetencje posiadane na wystarczającym poziomie wskazywane były zrozumiała i zwięzła komunikacja, aktywne słuchanie i prowadzenie rozmowy do celu.

Opcje „wcale tego nie potrafię” i „mam to na niewielkim poziomie” wskazywano najczęściej przy umiejętnościach radzenia sobie z agresją i biernością ze strony rozmówcy, rozpoznawaniu i wygaszaniu negatywnych emocji rozmówcy oraz umiejętności stawiania granic.

W jaki sposób rozwijać kompetencje komunikacyjne?

Wśród form rozwijania kompetencji komunikacyjnych, które nauczyciele uważają za najbardziej efektywne dominuje trening oparty na praktycznych ćwiczeniach. Tę opcję najwięcej osób wskazało jako najlepszą dla siebie. Wiele osób wskazało również stacjonarne szkolenia jako pomocne lub najlepsze dla siebie.

Kto wziął udział w badaniu?

Na naszą ankietę odpowiedziało 131 osób. Były to przede wszystkim kobiety (123 osoby, prawie 94%). Połowa odpowiadających pracuje w szkole lub przedszkolu ponad 20 lat (66 osób), kolejne 27 osób ma staż pomiędzy 10 a 20 lat, 36 osób pracuje mniej niż 10 lat w szkole/przedszkolu.

Najliczniejsze grupy wśród badanych to nauczyciele i nauczycielki przedszkoli (48 osób), klas 4-8 szkoły podstawowej (43 osoby) oraz dyrektorzy i dyrektorki szkół i przedszkoli (28 osób osób).

Podsumowanie i rekomendacje

Wyniki przeprowadzanego badania potwierdzają to, co obserwujemy i co słyszymy od wielu nauczycieli i nauczycielek podczas naszych szkoleń i spotkań. Potrzeby rozwojowe w zakresie komunikacji nauczyciel-rodzic można podzielić na dwie kategorie:

1. Praca z osobistymi przekonaniemami na temat swój i rozmówcy, która pomoże nauczycielowi:

- ◆ radzić sobie z emocjami związanymi z presją i oceną
- ◆ zmieniać postrzegania rodzica, zwłaszcza tego, z którym kontakty określane są jako trudne
- ◆ akceptować i uwzględniać fakt, że rodzice nie znają wystarczająco zasad systemu edukacji, znaczenia procesów rozwojowych, wychowawczych i edukacyjnych dotyczących ich dzieci
- ◆ radzić sobie z różnicami w postrzeganiu roli szkoły i nauczyciela przez rodziców i samych nauczycieli
- ◆ budować własny wizerunek jako profesjonalisty mierzącego się z różnymi wyzwaniami w kontaktach z rozmówcami

2. Praca nad sprawnością komunikacyjną rozumianą jako biegłe i adekwatne posługiwanie się różnymi technikami.

Dotyczy to szczególnie:

- ◆ Przekazywania trudnych informacji rodzicom
- ◆ Sposobów reagowania na krytykę i atak oraz stawiania granic
- ◆ Zarządzania negatywnymi emocjami własnymi i świadomym oddziaływaniem na emocje rozmówcy
- ◆ Zarządzania konfliktem, czyli prowadzenia rozmowy w sytuacji rozbieżności zdań i celów, często w towarzystwie silnych negatywnych emocji

Jak wspieramy rozwijanie kompetencji komunikacyjnych nauczycieli?

Jako akredytowana placówka doskonalenia nauczycieli wspieramy rozwój kompetencji nauczycielskich. Nasze szkolenia nt. komunikacji z rodzicami cieszą się dużym uznaniem.

Trening umiejętności komunikacyjnych TUK

skierowany do nauczycieli i dyrektorów szkół i przedszkoli, którzy chcą skutecznie komunikować się z rodzicami swoich uczniów, z innymi nauczycielami i uczniami. TUK to minimum teorii i maksimum

trenowania. Trening podzielony jest na kilka modułów, które mogą stanowić całość lub być realizowane pojedynczo. Podczas zajęć skupiamy się na ćwiczeniu komunikacji w określonych sytuacjach, np. rozmowa z rodzicem, który jest agresywny. Pokazujemy skuteczne techniki radzenia sobie w takich sytuacjach i trenujemy, trenujemy, trenujemy...

Rozmowa trudna

[Wróć do bloga z inspiracjami](#)

Percepti Edukacja
ul. Zacisze 17
65-775 Zielona Góra

akredytacja Lubuskiego Kuratora Oświaty

Neve | Powered by WordPress

Rozmowa budująca relacje

Rozmowa z grupą